Bilimler Akademisi'nin evrimle ilgili bildirisinin hakikati nedir? Bu kadar imzanın olması, bu teorinin ne kadar güçlü olduğunu göstermez mi? Müslüman düşünürlerden evrimi kabul edenler var mı?

Soran : Sorularlaislami...
Tarih: 01.06.2010 - 00:00 | Güncelleme: 09.08.2016 - 03:45

Cevap

Değerli kardeşimiz,

Bu sorulara cevap vermeden önce, yukarıda sözü edilen Bilimler Akademisi'nin evrim eğitimi konusunda bildirisine bir göz atmamız gerekiyor. Bildiri aşağıdaki gibidir:

Akademilerarası panelin evrim eğitimi konusunda bildirisi

Bizler, aşağıda isimleri bulunan Bilimler Akademileri olarak, dünyanın çeşitli yerlerinde bazı kamu eğitim kurumlarında verilen fen derslerinde, dünyada yaşamın kökenleri ve evrimi konusunda bilimsel kanıt, veri ve test edilebilir kuramların örtbas edildiğini, inkar edildiğini ya da bilimsel olarak sınanması mümkün olmayan kuramlarla karıştırıldığını öğrenmiş bulunuyoruz. Yetkilileri, öğretmenleri ve velileri tüm çocukları bilimsel yöntemler ve buluşlar konusunda eğitmeye ve doğa bilimlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olmaya çağırıyoruz. Yaşadıkları dünyanın doğasına ilişkin bilgiler, insanları beşeri gereksinimlerini karşılama ve gezegeni koruma konularında daha yetkin kılacaktır.

Dünyanın kökenleri ve evrimi ile bu gezegendeki yaşam hakkında aşağıdaki kanıtlara dayalı olguların, çok sayıda gözlem ile çeşitli bilimsel disiplinlerin birbirinden bağımsız deneylerinden kaynaklanan bulgularla doğrulandığı konusunda görüş birliğine sahibiz. Evrimsel değişimin ince ayrıntıları konusunda bugün hâlâ yanıtlanmamış sorular olsa bile, bilimsel kanıtlar aşağıdaki sonuçlarla tam bir uyum

içindedir:

1. Şu andaki şekline son on bir ile on beş milyar yılda evrim geçirerek gelmiş olan evren içinde bizim dünyamız, yaklaşık dört buçuk milyar yıl önce oluşmuştur.

2. Oluşumundan itibaren dünya - jeolojisi ve çevresi ile birlikte - sayısız fiziksel ve kimyasal gücün etkisiyle değişmiştir ve değişmeye devam etmektedir.

3. Dünyada yaşam en az iki buçuk milyar yıl önce ortaya çıkmıştır. Bundan kısa bir süre sonra, fotosentez yapan canlıların evrimleşmesi, en az iki milyar yıl öncesinden başlayarak atmosferin yavaş yavaş önemli miktarlarda oksijen içeren bir biçime dönüşmesine yol açmıştır. Soluduğumuz oksijeni açığa çıkarmasının ötesinde, fotosentez süreci, gezegenimizde insan yaşamının bağımlı olduğu sabit enerji ve besinin son kertedeki kaynağını oluşturur.

4. Dünyada ilk ortaya çıktığından beri yaşam birçok biçim almıştır. Bunların tümü paleontoloji ile modern biyoloji ve biyokimya bilimlerinin tanımladığı ve birbirlerinden bağımsız olarak ve artan bir kesinlikte doğruladığı gibi, evrilme süreçlerini sürdürmektedir. İnsanlar dahil olmak üzere bugün yaşayan tüm canlıların kalıtsal şifrelerinin ortaklığı, açıkça onların ortak kökenlerine işaret etmektedir.

Bizler, evrim eğitimi ve daha genel olarak herhangi bir bilimsel bilgi alanının eğitimi bağlamında, bilimin niteliğine ilişkin olarak aşağıdaki bildirgenin altına da imzamızı atmaktayız:

Bilimsel bilgi, evrenin doğasına ilişkin çok başarılı olmuş ve çok önemli sonuçlar doğurmuş bir sorgulama biçiminin ürünüdür. Bilim i) doğal dünyayı gözlemleyerek ve ii) sınanabilir ve çürütülebilir hipotezler oluşturarak gözlemlenebilir olgular için daha derin açıklamalar türetir. Gözlemler yeterince ikna edici hale geldiklerinde, bu olguları açıklayan bilimsel kuramlar geliştirir ve daha gözlenmemiş olguların olası yapısı ve sürecine ilişkin öngörüler getirir.

İnsanın değer ve amaç anlayışı doğa bilimlerinin kapsamı dışındadır. Yine de, doğayı kavrayışımıza bilimsel, sosyal, felsefi, dinsel, kültürel ve siyasal öğeler de katkıda bulunur. Bu farklı alanların her biri, kendi etkinlik alanının sınırları ve kısıtlılıklarının ayrımında olarak, diğerlerine karşı özenli davranmak zorundadır.

Mevcut sınırlarını kabul etmekle birlikte, bilim açık uçludur ve kuramsal ya da deneysel yeni bilgiler ışığında, sürekli olarak kendini geliştirir ve yeni alanlara açılır.

İmzası olanlar:

1. Afrika Bilimler Akademisi
2. Alman Bilim ve İnsani Bilimler Akademileri Birliği
3. Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Bilimler Akademisi
4. Arjantin Pozitif, Fizik ve Doğa Bilimleri Ulusal Akademisi
5. Arnavutluk Bilimler Akademisi
6. Avustralya Bilimler Akademisi
7. Avusturya Bilimler Akademisi
8. Bangladeş Bilimler Akademisi
9. Belçika Kraliyet Bilim, Edebiyat ve Güzel Sanatlar Akademisi
10. Londra Kraliyet Topluluğu, Birleşik Krallık
11. Bosna-Hersek Bilim ve Sanat Akademisi
12. Brezilya Bilimler Akademisi
13. Bulgaristan Bilimler Akademisi
14. Çek Cumhuriyeti Bilimler Akademisi
15. Çin Bilimler Akademisi
16. Academia Sinica, Çin, Tayvan
17. Danimarka Kraliyet Bilim ve İnsani Bilimler Akademisi
18. Endonezya Bilimler Akademisi
19. Fas Krallık Akademisi
20. Ulusal Bilim ve Teknoloji Akademisi, Filipinler
21. Filistin Bilim ve Teknoloji Akademisi
22. Académie des Sciences, Fransa
23. Güney Afrika Bilimler Akademisi
24. Hırvatistan Bilimler Akademisi
25. Hindistan Ulusal Bilim Akademisi
26. Hollanda Kraliyet Sanatlar ve Bilimler Akademisi
27. İran İslam Cumhuriyeti Bilimler Akademisi
28. İrlanda Kraliyet Akademisi
29. İspanya Kraliyet Pozitif, Fizik ve Doğa Bilimleri Akademisi
30. İsrail Bilim ve İnsani Bilimler Akademisi

31. İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi
32. İsviçre Bilim Akademileri Konferansı
33. Academia National dei Lincei, İtalya
34. Japonya Bilim Konseyi
35. Kanada Kraliyet Topluluğu (RSC): Kanada Sanat ve Bilim Akademileri
36. Karayip Bilimler Akademisi
37. Kenya Ulusal Bilimler Akademisi
38. Kolombiya Pozitif, Fizik ve Doğa Bilimleri Akademisi
39. Küba Bilimler Akademisi
40. Kırgız Cumhuriyeti Ulusal Bilimler Akademisi
41. Letonya Bilimler Akademisi
42. Litvanya Bilimler Akademisi
43. Macar Bilimler Akademisi
44. Makedonya Bilimler ve Sanatlar Akademisi
45. Academia Mexicana de Ciencias, Meksika
46. Bilimsel Araştırma ve Teknoloji Akademisi, Mısır
47. Moğolistan Bilimler Akademisi
48. Nijerya Bilimler Akademisi
49. Özbekistan Bilimler Akademisi
50. Pakistan Bilimler Akademisi
51. Academia Nacional de Ciencias del Peru
52. Polonya Bilimler Akademisi
53. Académie des Sciences et Techniques du Sénégal
54. Sırbistan Bilimler ve Sanatlar Akademisi
55. Singapur Bilimler Akademisi
56. Slovak Bilimler Akademisi
57. Slovenya Bilimler Akademisi
58. Sri Lanka Ulusal Bilimler Akademisi
59. Academia Chilena de Ciencias, Şili
60. Tacikistan Cumhuriyeti Bilimler Akademisi
61. Türkiye Bilimler Akademisi
62. Uganda Ulusal Bilimler Akademisi
63. Venezüella Ulusal Fizik, Matematik ve Doğal Bilimleri Akademisi
64. Yeni Zelanda Kraliyet Topluluğu Akademi Konseyi
65. Atina Akademisi, Yunanistan
66. Zimbabwe Bilimler Akademisi

67. Gelişmekte olan Dünya Bilimler Akademisi (TWAS)
68. Uluslararası Bilim Konseyi (ICSU) Yönetim Kurulu (IAP'de gözlemci kuruluş).

Cevap 1:

Bu bildiride kısaca; insan da dâhil, bütün canlıların birbirinden meydana geldiği düşüncesinin bilimsel olduğu, bazı yerlerde bu görüşün tam manasıyla okutulmadığı, bunun sağlanması gerektiği deklere ediliyor.

Her şeyden önce, bilimsel çalışma veya düşüncenin sonucu delilleriyle ortaya konur. O konuda farklı görüşü olanların da değerlendirmesi dikkate alınır. Her hangi bir görüşün veya bir teorinin doğruluğu yönünde oy kullanıldığına, evrim teorisi hariç, bilim tarihi şahit olmamıştır.

Geçmişte, kazların köknar ağaçlarından meydana geldiği görüşü İKİ YÜZ ELLİ yıl doğru bilgi olarak kabul edildi. O zaman bu düşünce oylansa idi, o günün düşünce kuruluşları kazların köknar ağaçlarının dallarından meydana geldiği yönünde oy kullanacaktı.

Galile; **"Dünya dönüyor"** dediği için muhakeme edildi. **Galile**'nin düşüncesi oya sunulsa idi, muhtemelen kendisinden başka bu görüşe oy veren olmayacaktı.

Yakın geçmişte atom, **"Maddenin parçalanamayan en küçük parçası"** olarak tarif ediliyordu. O zaman atom hakkındaki bu kabul oya sunulsa idi, bilimsel kuruluşların hepsi, atomun parçalanamayacağı yönünde oy kullanacaktı. Hâlbuki bugün atom; proton, nötron, nötrio ve kuarklar gibi o kadar çok alt parçaya ayrıldı ki, daha ayrılacağından başka.

Kısaca şunu söylemek istiyoruz ki, bilimde oylama olmaz. Oylama, ideolojik yaklaşımlarda olur. Bilimsel yaklaşımda bir konu hakkında; görüşler, fikirler, düşünce ve varılan sonuçlar ortaya konur. İleriye sürülen düşünce hakkında farklı değerlendirme, yorum ve eleştiriler göz ardı edilmez. Ancak, ideolojik yaklaşımlar hariç.

Bu bilimsel kuruluşlar; kâinattaki bütün canlıların ortaya nasıl çıktığı ve günümüze

ne şekilde ulaştığıyla ilgili çok geniş teori, gözlem, felsefî düşünce ve metafizik değerlendirmelere dayanan ve pek çok teori ve hipotezle dahi kolay kolay açıklanması mümkün olmayan ve canlılığın mahiyeti ve ilk canlının ortaya çıkışı gibi neredeyse bütün bilimlerin ilgilendiği konuyu bir oylamayla halletmişlerdir! Bu konu onlara göre artık büyük oranda çözülmüştür. Dolayısıyla bu sahada pek fazla bilimsel çalışmaya da ihtiyaç yoktur!

Bu oylamada, bir takım doğruların gölgesinde pek çok ideolojik yaklaşım gözlerden gizlenmeye çalışılmış, **insanın ve diğer canlıların genetik yapılarında temel elementlerin ortaklığı, el çabukluğu veya cerbeze ile o canlıların birbirinden meydana geldiğine delil olarak ileriye sürülmüştür.**

Bugün için yapılabilen tespitlere göre; bitkilerin, hayvanların ve insanların, yani canlıların tamamının genetik yapısında **dört temel molekül** yer alır. Bunlar; **Adenin, Guanin, Sitosi**n ve **Timin**'dir. Bu moleküllerin yapılarını da; **karbon, hidrojen, oksijen, kükürt, fosfat** ve **azot** atomları teşkil eder.

Canlıların genetik yapı bakımından hangi elementlerden meydana geldiğini ortaya koyma bilimin görevidir. Bunların neye işaret etiğini yorumlama ise, bilimsel bilginin görevi değildir. Bunu yorumlama; insanın inancına, ideolojisine, felsefî görüşüne ve metafizik düşünce gibi kültür değerlerine bağlıdır.

Kütüphanelerimizi dolduran kitaplar, alfabenin YİRMİ DOKUZ harfinden meydana gelmiştir. Bütün kitaplarda harflerin ayni oluşundan hareketle, kitapların birbirinden meydana geldiği düşüncesi bilimsel değildir. Aynı şekilde, kâinattaki bütün varlıkların da yüz on dört elementten meydana gelmiş olmasının, onların hepsinin silsile halinde birbirinden hâsıl olduğu iddiası bilimsel bir yaklaşım olamaz.

Canlıların genetiğindeki elementlerin benzerliğini onlar ideolojilerinin gereği, bütün varlıkların silsile halinde ve tesadüfen birbirinden meydana geldiğine gerekçe gösteriyorlar.

Biz de bilimsel yoldan hiç ayrılmayarak, göğsümüzü gere gere diyoruz ki, canlılarda elementlerin benzerliği, onları yaratanın birliğine ve varlığına en büyük delildir.

Biz nasıl ki, yirmi dokuz harfle, istersek “balık”, istersek “at”, ya da “insan” yazabiliyoruz. Allah da yüz on dört elementten istediği zaman, istediği varlığı, arzu ettiği şekilde yazıyor.

Eğer bilimsel çalışmaların ve felsefî yorumların doğruluğu veya yanlışlığı oy ile tayin ediliyorsa, biz evrimcilerin yukarıdaki beyanlarının bilimsel olmadığına, son altmış yıldır canlılar üzerinde yapılan genetik çalışmalarla, bir canlının genetik yapısının değişerek bir başka canlıyı meydana getirdiğine ait tek bir örneğin dahi bulunmadığına, her canlının kendi genetik yapısıyla müstakil yaratıldığına altmış sekiz değil, altı yüz seksen bilimsel kuruluştan imza alabiliriz.

Yanlıştan doğru meydana gelmez. Velev bu altmış sekiz de olsa, bu kadar yanlıştan bir doğru çıkmaz.

Şu anda yeryüzünde, insan da dâhil, binlerce ve hatta milyonlarca bitki ve hayvan türü ayrı ayrı ve tek bir hücreden meydana geliyor. Canlıların genetik yapılarında, ufak tefek değişiklikler olsa da, o canlının vasfını ve özekliğini değiştirecek tarz farklılaşma ortaya çıkmıyor. Şayet bir canlının genetik yapısı büyük oranda değişecek veya değiştirilecek olsa, o canlı daha embriyo safhasında ölüyor. **Şimdiye kadar, bir canlının genetik yapısının farklılaşarak tamamen farklı bir canlıyı hâsıl ettiğine bilim âlemi şahit olmadı.**

Yaratılışı savunanlar, çevredeki bütün varlıkların en ince ayrıntılarına kadar araştırılmasını ve incelenmesini, bu konuda her türlü değişik görüşe yer verilmesini bilimin bir gereği olarak kabul etmektedirler. Evrende hiçbir şey kararında değildir. Atomdan galaksilere kadar her şey, Allah’ın ilim ve iradesi dâhilinde her an değişmekte, başkalaşmakta ve farklılaşmaktadır. Allah da, kâinattaki varlıklar hakkında düşünmemizi, akıl ve fikir yürütmemizi istemekte, bilenlerle bilmeyenlerin bir olmadığını bildirmektedir.

Yukarıdaki bildiride yer alan zaman değerleri de tartışmalıdır. Çünkü zamanı tayinde kullanılan gerek **radyoaktif metotlar**, gerek **karbon on dört metodu** ve gerekse **fosil indeksi**ne dayalı yaş tayin metotlarının pek çok mahzurları vardır. Bu bakımdan bu değerler kesin bir hükümden ziyade nispi bir değer taşımaktadırlar.

Cevap 2:

Sorunun ikinci şıkkında, evrimi kabul eden İslâm ülkesi veya Müslümanın bulunup bulunmadığı soruluyor.

Burada iki hususun iyi anlaşılması gerekir. Birincisi, evrimden neyi kastedildiğidir. Şayet evrimden değişme, başkalaşma kastediliyorsa, kâinatta hiçbir şey kararında durmuyor, her an değişiyor. Yaratılışçı bu değişikliği Allah'a, diğerleri sebeplere veya tesadüfe veriyor.

Bir diğer konu ise, insanın yaratılışı. Allah, insanı en güzel şekilde yarattığını, ilk insanı çamurdan, sonra onun neslini de nutfeden (zigot) yaratığını beyan ediyor. Karşı görüşte olan felsefeciler ise, insan da dâhil bütün varlıkların silsile halinde birbirinden tesadüfen hâsıl olduğunu iddia ediyorlar.

Bir kimsenin İslâm ülkesinde bulunması, onun bu konudaki görüşünün İslam'ın görüşü olduğu manasına gelmez. Dolayısıyla bir İslâm ülkesinin de bu konudaki görüşü, İslâm'ın görüşü olmayabilir.

Evrim konusunda ilave bilgi için tıklayınız:

Yaratılış ve Evrim

Selam ve dua ile...
Sorularla İslamiyet

Yazar:
Adem Tatlı (Prof.Dr.)

Kategori:
Evrim

Evrim konusunda en çok merak edilenler